

Toelichting op de juridische grondslagen voor gegevensverstrekking aan het RIVM ten behoeve van de centrale COVID-vaccinatie registratie

Ministerie van VWS/RIVM | 5 februari 2021 | v1.0

Inleiding

Op verzoek van onder meer Actiz is gevraagd om een nadere onderbouwing van de juridische grondslagen voor gegevensverstrekking aan het RIVM t.b.v. de centrale COVID-vaccinatie registratie. Zowel de leden van de koepelorganisaties als de leveranciers van de informatiesystemen die gebruikt worden voor vastlegging en verstrekking hebben hierover vragen gesteld.

In de vorm van vragen en antwoorden is die gevraagde toelichting onderstaand verwoord.

Vragen en antwoorden over de juridische grondslag voor gegevensverstrekking aan RIVM

1. Vraag: In de data-uitwisselingsovereenkomst (versie van 13-01-2021) staan twee juridische grondslagen voor verwerking van de persoonsgegevens: artikel 6 lid 1 sub a AVG (toestemming) en artikel 6 lid 1 sub c AVG (in samenhang met artikel 7:454 BW). Gebruikers vinden de verhouding en de samenhang lastig te duiden. Een nadere toelichting is welkom.

Antwoord: De zorgverlener verstrekt vaccinatiegegevens aan het RIVM op grond van uitdrukkelijke toestemming. De verwerkingsgrondslag daarvoor is artikel 6 lid 1 sub c AVG. De uitzondering op het verwerkingsverbod van bijzondere persoonsgegevens betreft artikel 9, tweede lid onder a AVG. Dit betreft dus toestemming voor verstrekking aan het RIVM tbv de centrale vaccinatie registratie. Daarnaast houdt de zorgverlener een medisch dossier bij op grond van artikel 7:454 BW (de Wgbo). Daar geldt de reguliere verwerking decentrale registratie van de zorgverlener (reguliere medisch dossier).

2. Vraag: Al eerder hebben wij met het RIVM onze aarzelingen ten aanzien van het gebruik van het BSN dat onderdeel uitmaakt van de set persoonsgegevens aan te leveren bij het RIVM. De vraag over de rechtmatigheid van het gebruik van het BSN wordt ook door de leden gesteld. Art 46 UAVG bepaalt dat er een wettelijke bepaling moet zijn voor het gebruik van het BSN. Het RIVM noemt geen directe wettelijke grondslag maar verwijst naar een zinsnede in een MvT hierover. Een statement van het RIVM terzake van de rechtmatigheid, en bij voorkeur een beoordeling (in welke vorm dan ook) van de AP die deze opvatting onderschrijft zou zeer welkom zijn.

Antwoord: Artikel 46, eerste lid, van de Uitvoeringswet AVG ('UAVG') bepaalt, kort gezegd, dat een nummer dat ter identificatie van een persoon bij wet is voorgeschreven (zoals het BSN), slechts mag worden verwerkt ter uitvoering van de desbetreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald. Een wettelijke grondslag voor de verwerking van het BSN is te vinden in artikel 10 van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (hierna: Wabb). Op grond van dit artikel kan de Minister van VWS (en dus het RIVM) bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van de publieke taak

gebruik maken van het BSN.¹Gebruik van het BSN is noodzakelijk om te kunnen borgen dat de juiste personen worden opgeroepen, gevaccineerd en geregistreerd. Hiervoor geldt hetzelfde zoals door de wetgever in de wetsgeschiedenis in het kader van het destijds geldende Rijksvaccinatieprogramma, heeft opgemerkt:²

"[...] Om zeker te kunnen stellen dat het RIVM in alle gevallen de doorgegeven vaccinatie plaatst in het RVP-dossier van de juiste persoon moet het RIVM van de toediener [...] de naam en adres gegevens, de geboortedatum, het BSN en de geslachtsaanduiding ontvangen. Naast BSN zijn deze persoonsgegevens noodzakelijk om fouten [...] te achterhalen."

Kortom het RIVM heeft een publieke taak die is neergelegd in artikel 6b Wpg en in artikel 3, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet op RIVM jo. artikel 2 Besluit ex artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op het RIVM. Voor die taak is het noodzakelijk het BSN te verwerken om de reden hiervoor aangegeven. Artikel 10 Wabb geeft een wettelijke grondslag voor de BSN verwerking door het RIVM.

3. Vraag: Grondslag voor verwerking door het RIVM wordt gevormd door (a) de AVG (specifiek algemeen belang, voor volksgezondheid en vanuit gezag), door (b) de Wet publieke gezondheid, vanwege het opzetten van een rijksvaccinatieprogramma en (c) het Besluit publieke gezondheid (Bpg). In het Bpg is Covid-19 nog niet toegevoegd aan het vaccinatieregister van art. 11, lid 2. Wanneer vindt die toevoeging plaats en is het de bedoeling dat de verwerkingen (aanleveren van vaccinatiegegevens uit de ECD's aan het RIVM) tot het moment van toevoeging aan het Bpg opgeschort?

Antwoord: Nee, opschorting is niet aan de orde. Binnenkort wordt met een wijziging van het Besluit publieke gezondheid het COVID19 vaccinatieprogramma toegevoegd aan het rijksvaccinatieprogramma. Dit neemt echter niet weg dat het RIVM een publieke taak heeft in het regie nemen op de vaccinatie en de infectieziektebestrijding op grond van de Wpg en er dus een basis is voor het RIVM om haar taak uit te voeren. In dit geval kan het RIVM de gegevens al wel verwerken ter verrichting van de door haar namens de minister te verrichten werkzaamheden bij de bestrijding van infectieziekten, alsmede ter uitvoering van de haar in artikel 3, eerste en tweede lid, van de Wet op het RIVM opgedragen taken. Naast artikel 6b Wpg waar de specifieke taak ten aanzien van het vaccinatieprogramma in de Wpg is neergelegd, heeft het RIVM bevoegdheden op grond van artikel 6c Wpg. Echter, meer specifiek heeft het RIVM taken op grond van artikel 3, eerste en tweede lid, van de Wet op het RIVM. In het bijbehorende Besluit ex artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op het RIVM, artikel 2 is specifiek opgenomen: "Het RIVM heeft tot taak om namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de landelijke aansturing en begeleiding van het Rijksvaccinatieprogramma uit te voeren en de regionale uitvoering te coördineren. Het RIVM heeft tot taak de inkoop, opslag en distributie van de vaccins te verzorgen, **en de noodzakelijke gegevensverwerking voor de uitvoering van het RVP alsmede voor de monitoring en evaluatie van het programma uit te voeren.**"

4. Vraag: Leden hebben behoefte aan een timetable: wanneer kan de aanlevering beginnen, hoe zorgt het RIVM er voor dat de aanlevering van gegevens veilig kan plaatsvinden. Komt er een centraal contactpersoon voor om deze vragen te beantwoorden?

¹ Zie Kamerstukken II 2006/07, 30 312, D, p. 17-18, waarin wordt toegelicht waarom is gekozen voor het woord 'taak' in plaats van voor het woord 'publiekrechtelijke taak'. De Autoriteit persoonsgegevens gaat er ook vanuit dat sprake moet zijn van een publiekrechtelijke taak.

² Kamerstukken II 2015/16, 34 472, nr. 3, p. 3 en 6.

Antwoord: VZVZ is ketenregisseur voor het inregelen van de aanlevering van vaccinatiedata door HIS, EVS, ECD en EPD's aan het landelijk register en vanuit die rol verantwoordelijkheid voor de uitvoering van ketentests. Het oplossen van incidenten in de aanlevering van data aan het landelijk register is de verantwoordelijkheid van RIVM. RIVM heeft specificaties en aansluitvoorwaarden beschikbaar gesteld voor gepersonaliseerde vaccinatiedata (DPV_161) en geanonimiseerde data (DPV_210). Aanlevering moet op zo kort mogelijke termijn plaatsvinden, maar niet voordat een ketentest succesvol is uitgevoerd. Contactgegevens bij RIVM voor vragen en/of incidenten: CIMSBeheer@rivm.nl. Zie verder het Draaiboek voor de uitvoering.

5. Vraag: Welke technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen heeft het RIVM genomen om de persoonsgegevens te beveiligen en om andere risico's voor de patiënt te beperken? Hoeveel medewerkers van het RIVM hebben toegang tot de gegevens, met welke andere organisaties worden de gegevens gedeeld, worden de gegevens gepseudonimiseerd, wat is het beleid ten aanzien van logging et cetera. De vragen zijn mede ingegeven door het datalek in het GGD-systeem. Kan het RIVM inzage geven in (delen van) de DPIA die voor voldoende rust en comfort kunnen zorgen?

Antwoord: Het centrale informatiesysteem (Covid-19 vaccinatie informatie- en monitoringssysteem, CIMS) dat in gebruik is genomen door het RIVM, zal gevuld worden vanuit de verschillende decentrale systemen. Het RIVM heeft een proces ingericht voor het beheer en doorontwikkelen van het landelijk register en het nemen van eventuele aanvullende benodigde informatiebeveiligingsmaatregelen. Dit laatste – de informatieveiligheid – is extra actueel geworden naar aanleiding van de recente gebeurtenissen rondom de beveiliging van het GGD-teststelsel. Aan veilige koppelingen met de decentrale systemen is uitgebreid aandacht besteed. Eind december is in het kader van de Data Protection Impact Assessment zeer uitgebreid onderzoek gedaan, door het RIVM zelf en door externen, naar privacy- en informatiebeveiligingsaspecten van CIMS. Naar aanleiding van deze onderzoeken zijn verdere maatregelen genomen om CIMS te beveiligen. Naar aanleiding van de recente gebeurtenissen bij de GGD'en is nog eens een aanvullende risicoanalyse gevraagd. Het RIVM heeft immers de verantwoordelijkheid voor een grote hoeveelheid bijzondere persoonsgegevens van veel Nederlanders. De gevolgen van eventuele gebreken in de bescherming van deze gegevens zouden eveneens groot zijn. Het RIVM geeft aan dat de kans op een inbreuk zoals bij het GGD-systeem gering is. Dit onder meer omdat slechts een beperkt aantal mensen (rond de 100) bij de gegevens kan, er geen export- of printfunctie voor eindgebruikers is, en dat de werkzaamheden van eindgebruikers vanuit een gecontroleerde omgeving (kantoor) gebeuren. Alle activiteiten worden gelogd en gecheckt. De komende maanden worden de bestaande detectie- en monitoringcapaciteiten verder verbeterd. De DPIA's en technische & organisatorische maatregelen voor informatiebeveiliging zelf zijn – vanwege veiligheidsredenen - niet openbaar. De implementatie heeft reeds plaatsgevonden en is onderworpen aan continu toezicht.